

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET NORD LÅNGÖN

Planen är utarbetad av Domänverket i samråd med länets naturvårdsenhet. Till grund för planen ligger dels de floristiska inventeringar och skötselsynpunkter som utarbetats av Ragnar Hartelius och dels tidigare skötsel och fältarbeten.

Planen består av tre delar - en allmän del (1), en dispositions- och skötselplan för marken (2) samt en dispositions- och åtgärdsplan för fritidsanordningar (3).

Vid behov skall planen revideras, dock tidigast efter en 10-årsperiod.

Planen upprättad av Ragnar Forsman.

LÄNSSTYRELSEN DOMÄNVERKET

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Allmän beskrivning samt målsättning för naturreservatets skötsel jämte föreskrifter
2. Dispositions- och skötselplan
Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård
Allmänna anvisningar för reservatets skötsel
Detaljbeskrivning och detaljåtgärder
Karta över skötselområden
3. Plan för anläggningar, disposition och skötsel av anordningar för rekreation och friluftsliv

Karta över friluftsanordningar

Bilagor

1. Länsstyrelsens resolution
2. Reservatsföreskrifter
3. Skiss till grillugn

1 Allmän beskrivning samt målsättningar för naturreservatets skötsel jämte föreskrifter

1.1 Data

Areal: Markareal 129 ha varav 73.0 ha är i statlig ägo. Resten av marken i enskild ägo. Vattenareal ca 117ha.

Avsatt: Genom länsstyrelsens beslut 1976-05-24.

Kommun: Strömstad

Socken: Skee

Läge: 5,0 km NV Strömstad.

Topografisk karta: 9 A Strömstad NO.

Syfte: Att vårda och bevara ett stycke nordbohusländsk skärgårdsnatur samt att bereda allmänheten tillgång till bad- och strövområden.

1.2 Naturförhållanden

Nord Långön utgöres av en långsträckt bergsrygg med en centralt belägen bergsplatå, vilken genomskäres av ett antal nordost/sydvästliga sprickdalar. En markant sådan är den dal i vilken stigen från Alaska till västra stranden går.

Berggrunden består av bohusgranit, (Strömstadsgranitens område) vilken kännetecknas av en grå eller något rödviolett granit. Öns lösa avlagringar utgöres dels av grov kraftigt ursvallad morän samt av marina sandavlagringar vilka ofta är skalinblandade.

Stränderna runt Nord Långön består till största delen av klippstränder. Sandstränder finnes företrädesvis på öns västra sida.

Hällmarker och hällmarksljunghed med glest inslag av tall upptar största arealen, mindre sänkor återfinnes fukthedsvegetation och på öns högplatå finns ett par mindre mosspartier.

Förhållandevis stora arealer av ön är skogbevuxen. Detta gäller framförallt öns norra del. Både barr-, lövskog och blandskog förekommer på Nord Långön. Lövskogen domineras av al, björk och asp.

Sett ur botanisk synvinkel bör de spridda idegrans-förekomsterna på öns norra del framhållas. På många platser visar den en god förnygring.

Spontan tallskog finns i huvudsak på öns norra och västra delar. Trädsiktet är i allmänhet glest och ofta uppblandat med gran, björk eller rönn.

Krattvegetation av lågväxande träd och buskar påträffas flerstädes på öns vindexponerade

västra sluttningar.

Den öppna ängsmarken finns i huvudsak på öns södra del. Torr ängsmark dominerar här och det skaluppblandade underlaget ger upphov till ett flertal kalkkrävande växter.

Platsen Alaska är det område dit friluftsfolk från både Sverige och grannlandet Norge av gammal hävd söker sig.

Området är beläget på öns östra strand i den sprickdal, som leder till Varpeskärsbukten, öns populäraste badplats. Badplatsen, Alaska och stigen däremellan ges högsta prioritet vid reservatets skötsel.

Nord Långön hyser ett rikt djurliv. Bland däggdjuren är svenskhare talrikast men även fast stam av räv och mink finns. Det rika fågellivet gynnas av den växlande biotop som ön erbjuder.

För mera detaljerad beskrivning hänvisas till Ragnar Hartelius Floristiska inventering av Nord Långön utförd under juni och juli månader 1974.

1.5 Kommunikationer

Normalt kan naturreservatet besökas med båt. Någon reguljär förbindelse med fastlandet finns ej. Bra utgångspunkt för turer i reservatet är Seläter och Strömstad där det i regel finns båtuthyrning. Turbåtarna kan med fördel angöra den allmänna bryggan på reservatets östra sida vid Alaska.

1.4 Befintliga serviceanordningar

Vid Alaska: Större brygga för allmänheten
Sanitära anordningar
Grillplats under tak
Rastplats
Strövstigar

Behov av ytterligare serviceanordningar

Vid Seläter: Orienteringstavla

Vid Alaska: Orienteringstavla
Uppförande av mindre brygga för ca 10 stycken småbåtar.
Rastplatsmöbler. Sopmaja.
Anvisningsskyltar till strövstig och badplats.

Vid badplatsen Varpeskärsbukten: Informationstavla av mindre format, A 4.
Grillplatser med fasta bänkar.
Rastplatsmöbler.

1.5 Vård- och förvaltningsbestämmelser

Naturresevatet vårdas och förvaltas av domänverket eller den som verket efter samråd med länsstyrelsen förordnar därtill.

Utmärkning av resevatet skall ske främst på platser där landstigning vanligtvis förekommer och i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar. Skötseln skall ske i samråd med länsstyrelsens naturvårdsenhet varvid anvisningar i skötselplanen skall följas.

1.6 Föreskrifter

Kopia av länsstyrelsens beslut bifogas. Bil. 1 och 2.

2 Disposition och skötselplan för mark- och vegetationsvård

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård.

Huvudsyftet med resevatets skötsel skall vara att tillgodose det rörliga friluftslivets behov av rekreativsmöjligheter och friluftsupplevelser samt att genom kanalisering av aktiviteter till härför avsedda områden medverka till att öns landskapligt och naturvetenskapligt intressanta områden skyddas och förhindras från nedslitning.

2.2 Allmänna anvisningar för resevatets skötsel

a) Förvaltaren skall genom kontinuerlig uppföljning och utvärdering av utförda åtgärder hålla sig underrättad om vegetationsutvecklingen inom resevatet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas ängsmarkerna, idegransförekomsten och lövskogen på öns norra del.

I tveksamma fall bör samråd ske med länsstyrelsens naturvårdsenhet i fråga om åtgärder.

b) Röjningsavfall utmed stigar och frekventerade områden ihopsamlas och eldas på härför avsedda platser. Kontinuerlig översyn och reparation av bryggor och övriga anläggningar för friluftslivet. Årliga strandstädningar varvid brännbart material eldas på härför avsedda platser.

Förvaltaren skall tillse att resevatetsföreskrifterna efterlevs. Samarbete med kustbevakningen bör eftersträvas.

2.4 Renhållning

Vid Varpeskärsbukten ombesörjer Stiftelsen för västsvenska fritidsområden renhållningen. Inom övriga delar av resevatet sköts renhållningen av förvaltaren. Avtal träffas med kommunen om avfallens omhändertagande.

Strandstädningar utföres varje år. Material såsom glas, plast, plåt o dyl borttransporteras. Vid städning skall särskild omsorg ägnas åt resevatets västra strand samt området kring Alaska.

2.5 Jakt- och viltvård

Jakt inom reservatet är förbjuden. Dock kan genom reservatsförvaltarens försorg skydds jakt på exempelvis räv och mink bedrivas efter bemyndigande av länsstyrelsen.

2.6 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Beskrivning och karta har indelats i skötselområden. Varje skötselområde har beskrivits med ledning av inventering och fältstudier varjämte målsättning för skötsel samt åtgärder av engångs- och underhållskaraktär angivits.

Skötselområde 1

Beskrivning:

Området utgöres av hällmarksljunghed med inslag av öppna ängspartier bestående av torräng på skalinblandad sand och fuktäng av högörtstyp. Vid några vikar övergår torrängsmark i strandäng.

I områdets nordöstra del finns al/björkskogsområden. Al/björkskogen närmast stigen Alaska-badplatsen, står på tidigare slätteräng.

Mål:

Att bevara områdets öppna karaktär.

Engångsåtgärd

Inga

Skötselområde 2

Beskrivning

Området utgöres i stort sett av den sprickdal i vilken stigen mellan Alaska och Varpeskärsbukten går fram. Vegetationen vid badplatsen Varpeskär utgöres av hårt nedslitna torrängar, vilka mot havet övergår i grus- eller sandstrand.

Utmed stigen till Alaska växer dels aspskog dels blandskog. Vid platsen Alaska finns ett gräsbeväxt område inramat av löv företrädesvis björk.

Mål

Badplatsen vid Varpeskärsbukten med torrängar hålls öppen. Lövskogen utmed stigen Alaska till badplatsen Varpeskärsbukten bibehålles. Det öppna gräsbeväxta området vid Alaska får bibehålla sin parkartade karaktär.

Engångsåtgärd

Befintlig äldre toalettbyggnad 200 m NO badplatsen rives.

Underhållsåtgärder

Vid behov rensas torrängarna från ej önskvärd vegetation. Hänsyn tas till befintliga buskage och kantzoner av träd och buskar vilka bevaras men ej tillåtas expandera.

Stigen mellan Alaska och badplatsen underhålles. Lövskogen längs stigen röjes för

framkomlighet.

Boträd sparas för hålbbyggande fåglar.

På grönområdet vid Alaska utföres årlig slåtter i slutet av juli efter blomningen. Gräset bortforslas till anvisad plats. Lövskogen röjes och gallras vid behov. Torra och döende träd borttages. Boträd sparas. Röjningsavfall bortforslas och brännes på överenskommen plats. Avfall som kan användas som bränsle i grillugnar sönderkaps och upplägges under tak.

Skötselområde 3

Beskrivning

Området omfattar centrala delen av en. Hällmarksljungheden dominerar området. I nordost finns öns största skogsområde som utgöres av björksumpskog. Björkarna är lågvuxna med ett relativt stort inslag av tall. I buskskiktet finns brakved och bindvide. I väster finns öns största hedtallskog. Tallbeståndet är lågvuxet och relativt glest med inslag av ask, hästkastanj, oxel och skogslind. Två mindre områden med aspskog, ett väsligt och ett östligt förekommer. I det västliga är asparna i regel lågvuxna och täta. Markvegetationen är här artfattig och svagt utbildad. Oxbär och idegran förekommer.

I det östliga området som ligger i anslutning till björksumpskogen är trädsiktet glest och; högvuxet. I buskskiktet finns rikligt med lövsly av asp och rönn.

Underhållsåtgärd

Fuktängarna rensas från inträngande kärrbjörk och videarter. Den på torrängen inträngande en-, nypon- och slånärsvegetationen rensas bort och kvarlämnas endast som kantzon. I al/björkskogen närmast stigen Alaska-badplatsen utföres försiktiga gallringar. Övrig al/björkskog lämnas orörd. Hällmarksljungheden rensas från ej önskvärd barr- och lövvegetation.

Mål

Området bör i huvudsak få bibehålla sin nuvarande karaktär av hällmarker, ljunghed och blandskog.

Engångsåtgärd

Inget

Underhållsåtgärd

Där strövstigen passerar genom lövskogsområden rensas stigen från vegetation. Ljungheden hålles öppen genom återkommande röjningar

Skötselområde 4

Beskrivning

Området utgöres av en öst-västlig sprickdal. Lövskogen dominerar inom området. Längst i nordväst finns krattvegetation. Områden med hedtallskog finns i områdets östra och västra delar. Ett sammanhängande lövskogsbälte med bestånd av al/björkskog samt asp

sträcker sig tvärs över ön i områdets södra del. I slutet av 1960-talet utfördes röjningar inom dessa områden. Följderna har blivit en mycket tät undervegetation av lövskog. Spridd förekomst av idegran inom området.

Mål

Att behålla mosaikkaraktern av lövskog och gles hedtallskog och öppna partier av hällmarker och ljunghed. Idegransbestånden bevaras.

Engångsåtgärder

Inga

Underhållsåtgärd

Försiktiga gallringar i täta delar av lövskogsområdena. Gran efterhålls särskilt. Strövstigar rensas från hindrande vegetation.

Skötselområde 5

Beskrivning

Området utgöres av en svag västsluttning. I sin övre del är den rik på block och sten, med tät busk- och krattvegetation. De vanligast förekommande arterna är bl a ek, rönn, en, liguster, kaprifol och nyponros. Kaprifolen uppträder mycket rikligt och bildar fläckvis heltäckande markvegetation.

I sluttningens nedre del utgöres underlaget av sand. Buskvegetationen tunnas ut, medan kråkbär, mjölon och ljung breder ut sig. Gruppvis förekommer nyponros.

Mindre partier med torrängsvegetation finns. Vanliga arter är bl a blodnäva och rödven.

Mål

Att bibehålla områdets öppna karaktär av busk och fältskiktsvegetation samt gynna kaprifolens utveckling.

Engångsåtgärd

Inga

Underhållsåtgärd

Kantzoner av krattvegetation bibehålles men tillåts ej expandera. På öppna områden av torrängskaraktär bortrensas inträngande nyponros, tall, björk, asp och enstaka enar. Däremot sparas grupper av lågkrypande en. Kaprifolen gynnas genom utglesning av busk- och trädvegetation.

Skötselområde 6

Beskrivning

Området utgör öns norra del och består till största delen av hällmarksljunghed. De skogbeväxta områdena utgöres av al/björkskog, hedtallskog och aspskog. Vissa delar av al/björkskogen har tidigare utgjorts av slätterängar. Trädvegetationen är här hög och relativt tät. På denna del av ön finns den rikligaste förekomsten av idegran.

Buskskiktet utgöres i huvudsak av brakved, bindvide, asp och rönn.

Nordudden kan liknas vid ett mosaiklandskap med sina växlande områden av hållmarksjunghed, fukthed och ängspartier.

Mål

Området bör i huvudsak få behålla sin karaktär av hållmarker med insprängda bestånd av lövskog och tallskog samt partier med fukthed och äng.

Engångsåtgärd

Inga

Underhållsåtgärder

Försiktig gallring i lövområden som tidigare utgjort slåtteräng.

Strövstigen hålles fri från hindrande vegetation.

3. Plan för anläggningar, disposition och skötsel av anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Allmänt

Planen är upprättad på basis av tidigare års skötsel och erfarenhet av besöksfrekvensen inom reservatet.

3.2 Bryggor

Större brygga för allmänheten uppfördes vid Alaska år 1975.

För att tillgodose det stora antalet besökande med mindre båtar föreslås ytterligare en brygga vid Alaska. Denna bör vara av mindre konstruktion och tjäna som vågbrytare från färjetrafiken genom Långörännan. Härutöver finns behov av ett antal bergdubb för ankring. Dessa bör placeras både vid Alaska och på västra stranden.

På sikt bör också tillkomma en utbyggnad av den befintliga bryggan vid Alaska för att möjliggöra för turbåtar från Strömstad att lägga till. Detta kan vara ett lämpligt AMS-projekt.

3.3 Informationsskyltar

Informationsmaterial skall enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar uppsättas vid Seläter och inom reservatet. Förslag på lämpliga placeringar har utmärkts på karta 2.

3.4 Strövstigar

För ett bättre utnyttjande av reservatets rekreativa värden anlägges en ny stig från badplatsen vid Varpeskärsbukten via Björnsbågen till nordligaste delen av ön där stigen ansluter till det gamla stigsystemet.

I samband med anläggning av nya stigen, utföres en total upprustning av det gamla stigsystemet. Detta är på ett flertal ställen igenväxt och svårt att följa. Detaljerna framgår av bifogad karta.

3.5 Sanitära anordningar

Vid badplatsen, Varpeskärsbukten, finns sedan något år två toaletter och ett soputrymme. Vid Alaska finns toalett och sopstall. En komplettering bör göras med en sopmaja vid Alaska.

3.6 Rastplatsmöbler, grillugnar

Vid Alaska och badplatsen Varpeskärsbukten utplaceras två rastplatsmöbler, bestående av bord och bänkar i robust utförande och av ekvirke.

Två grillugnar uppföres vid badplatsen Varpeskärsbukten. Modellen hämtas ur naturvårdsverkets anvisningar.

3.7 Återstående anläggningar vid Alaska

Av kvarstående anläggningar vid Alaska är bl a lusthuset med grillugn värt att bevaras.

Vidare kan för närvarande sparas ett antal murade sittsoffor med bord samt en del trappor. De uppmurade anordningar som finns på berget söder om Alaska får också kvarstå tills vidare. Efter hand som bortsanering sker ersättes dessa med rastplatsmöbler.

Staket, urnor, piedestaler och övrigt murverk som börjat söndervittra och ger intryck av förfall saneras bort efter hand.

En kaffeservering eller liknande borde kunna uppföras i anslutning till Alaskaområdet. Detta får dock ej belasta ordinarie vårdanslag utan bör beredskapsmedel kunna sökas härför.